

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Beatifica visione num creaturæ in Deo videantur, itémque an diuina
potentia visio esse poßit qua nulla creatura videatur. Membrum 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

Ad aliam, qua probat pertinere ad obiectum primarium beatitudinis create, dicendum est, verbum illud, *sicuti est*, denotare, quod attingemus propriam rationem formalem Dei in se. Dum enim illum ex creaturis cognoscimus in via, non attingimus, quod est in seipso secundum propriam rationem: cognitio namque nostra longius, quam credi potest, distat ab eo, quod Deus est in seipso. Quia tamen quando attingemus illum ut est in se, in eo necessario videbimus adorandissimam Trinitatem personarum propter identitatem cum essentia, ait Concilium Florentinum, videndum Deum Trinum & Unum sicuti est.

Ad primam rationem confirmationis.
Ad primam partem confirmationis negandum est, eum, qui videret deitatem non intuendo supposita, non esse beatum. Videret namque Deum, quia Deus est, licet non Trinum: essentia quippe divina præcisè considerata à personis, cum in suo esse ab eis non pendeat, non solum est id quo personæ sunt Deus, sed est ipsum, quod est Deus in se, ut Caietanus affirmat, nosque dum de diuinitate Trinitate erit sermo videbimus.

Ad secundam.
Ad secundam partem negandum est, intellectum non debere quiescere in eo euentu: maneret namque appetitus illius perfectè satiatus, eò quod videret id, in quo formaliter aut virtute continetur tota latitudo veri, similique modo maneret appetitus voluntatis perfectè expletus, eò quod voluntas diligeret, & frueretur bono, in quo tota latitudo boni continetur. Cum enim, qui minus videt & minus fruitur Deo, maneat satiatus: maiori cum ratione, qui plus videret essentiam diuinam, esto ei occultarentur personæ, perfectè, imò multo magis satiatus remaneret.

DISPUTATIO V.

Quo usque se extendat cognitio beatorum circa ea, quæ eminenter sunt in Deo.

NE disputatio hæc sua longitudine tedium pariat, in sequentia membra dissecanda est.

MEMBRUM I.

Beatifica visio num creature in Deo videatur, itaque an diuina potentia visio esse possit, qua nulla creatura videatur.

Ochami & Maioris opinio.
DE hac re variè sentiunt Doctores. Maior in 4. dist. 49. q. 16. §. penultimo, & in 3. dist. 14. asserit, beatos visione beatifica solum videre ea, quæ formaliter sunt in Deo, non verò creaturas, siue in indiuiduo, siue in specie: sed creaturas ostendi eis à Deo per notitias in proprio genere. In eadem sententia videtur esse Ochamus in 4. quæst. 13.

Beati creaturam vident in Deo.
Hæc tamen opinio non solum est contra communem Scholasticorum sententiam, sed etiam contra Augustinum quarto super Genesim ad litteram, potissimum cap. 22. 23. & 24. & 11. de ciuitate Dei, cap. 7. & 29. asserentem, duplicem esse cognitionem creaturarum in beatis, Marulinam scilicet, qua vident creaturas in Verbo, & Vespertinam qua eas cognoscunt in proprio genere. Præterea penetrata diuina essentia in ea cognoscuntur creaturæ, quæ in illa sunt eminenter, quæque per potentiam illius esse possunt, & vniuersim penetrata causa cognoscuntur in ea effectus, qui potentia illius esse pos-

A sunt: hac enim ratione Deus omnia in seipso intuetur. Vnde Dionysius 7. cap. de diuinis nominibus, ait: *Neque enim ea, quæ seipsum ex iis quæ sunt, discens nouit diuina mens, sed ex se, & in se per causam, rerum omnium cognitionem habet: seipsum noscens diuina sapientia nouit omnia, sine materia ea, quæ ex materia constant, sine diuisione ea quæ diuisa sunt, multa conuincit, dum ipso uno omnia cognoscit & procreat. Si enim causa una* (existens videlicet) *Deus rebus omnibus statim largitur, in eadem etiam causa una omnia, à se profecta & in se antea constantia cognoscit, neque ab eis, quæ sunt, ipsorum notitiam accipit, non propriam sui notitiam Deus habet: alia autem*

B (notitia scilicet) *quæ communiter ac generaliter ea, quæ sunt, comprehendit: ipsa enim seipsum omnium causarum agnoscens, nullo prorsus modo ea, quæ à se profecta sunt, & quorum causa est, ignorabit. Hac ergo* (notitia scilicet) *Deus ea quæ sunt noscit, non rerum notitia, sed sui. Hæc tenus Dionysius. Quare cum verisimile non sit beatos, maximè Dominum nostrum, Christum Dominum, Apostolos, atque alios ex præcipuis & sublimioribus, tam parum penetrare diuinam essentiam, ut in ea non videant creaturas aliquas, saltem in specie, per potentiam ipsius esse posse, fit, ut in Deo vi visionis beatificæ creaturas aliquas intueantur.*

C Reicienda est ergo opinio Maioris, & Ochami.

Dubium est hoc loco, utrum esse possit visio diuinæ essentia, qua nullæ creaturæ videantur in diuina essentia in particulari, hoc est, in specie, aut indiuiduo. Iam enim supra diximus, videntes diuinam essentiam videre omnia quæ in ea sunt formaliter, neque posse cognosci attributa aliqua sine habitudine ad creaturas in commune, seu indistinctè, ac proinde quin in diuina essentia cognoscantur creaturæ in commune seu indistinctè. Durandus in 4. dist. 49. quæst. 3. in ea est sententia, quæ asserit, videri non posse diuinam essentiam, quin videantur creaturæ in particulari, videturque loqui, etiam diuina potentia.

Dubium verò ibidem artic. 3. conclus. 1. maiori cum probabilitate asserit oppositum. Quod probari potest, quoniam pro quantitate luminis gloriæ Deus plus, aut minus videtur: ergo poterit alicui infundere tam debile & remissum lumen, quod satis sit ad intuendum diuinam essentiam, non penetrando eam, ut causam alicuius creaturæ in particulari, neque ut eminenter continet rem aliquam peculiarem, atque adeò poterit illi ostendere suam essentiam, nullam interim ei ostendendo in ea certam & determinatam creaturam.

E Obicit Durandus, Deus tam naturaliter repræsentat creaturas, quam seipsum: ergo non potest ostendere seipsum, quin in ipso videantur creaturæ. Ad hoc argumentum negandum est antecedens, quoniam licet se & creaturas repræsentet naturaliter, magis tamen repræsentat se, quam creaturas. Creaturæ namque non sunt in eo formaliter, sed eminenter: quando autem aliquid est ratio cognoscendi se, & aliud quod in ipso est, nus repræsentat se, quoad id, quod habet in se formaliter quæ aliud, quod est in ipso eminenter. Vnde facilius est videre Deum in seipso, quam creaturas in eo, imò hoc secundum exigat maiorem penetrationem Dei. Exemplum habes in principio & conclusionibus, quæ in eo videntur: quod enim est ratio cognoscendi principium, magis repræsentat principium, quam conclusiones, quæ in eo cognoscuntur: multoque facilius est cognoscere principium in se, quam conclusiones in principio, ut de se est notissimum.

Durandi sententia.

Visio diuina essentia esse potest, qua nulla creatura in particulari videatur.

Obiectio Durandi.

Responsio.

Essentia diuina magis seipsum, quam creaturas repræsentat.